

Sjældne fugle på Færøerne i 2005 og 2006

SØREN SØRENSEN og JENS-KJELD JENSEN

(With a summary in English: Rare birds in the Faeroe Islands in 2005 and 2006)

Rapport nr 37 fra Sjældenhedsudvalget

Indledning

Rapporten indeholder de sager, som Sjældenhedsudvalget (SU) har færdigbehandlet i perioden 2005 og 2006. I alt er der godkendt 95 sager. De omfatter 4 nye arter: Sædgås, Hvidøjjet And, Duehøg og Østlig Turteldue; mens Sortbrun And, Taigapiber og Nordsanger alle er truffet for såvel anden gang som tredje gang. Ringnæbbet Måge blev fundet med 3. til 7. fund og heraf også en langtidsstationær fugl. Sortrygget Vipstjert, der blev fundet som ny ynglefugl i par med Hvid Vipstjert for første gang i 2004, blev fundet som sikker eller mulig ynglefugl hele tre steder i 2006.

Antallet af sager har været stærkt stigende, og det til trods for at listen over fugle, der skal forelægges SU, er blevet væsentlig indskrænket. Fra og med 2007 udgår yderligere seks, nemlig Gravand, Mandarinand, Knarand, Fløjlsand, Lille Kobbersnepe og Sortrygget Vipstjert.

Det er nu et stort antal af sagerne, der bliver dokumenteret ved foto af levende fugle, og det er også glædeligt, at naturinteresserede fortsat henvender sig f.eks. ved fund af døde fugle, som de ikke umiddelbart kender. En god beskrivelse eventuelt suppleret med en skitse/tegning vil dog ofte også kunne være tilstrækkelig dokumentation.

Ved hvert fund er nævnt: 1) årstal og dato; 2) lokalitet og ø; 3) antal, hvis der er flere end én; 4) evt. alder/dragt, køn, tilstand ved fundet; 5) observatør/finders navn er angivet en asterisk (*), evt. flere personer der var til stede ved opdagelsen. Følgende forkortelser er anvendt: ad. = adult (udfarvet, kønsmoden); imm. = immatur (ungfugl som har fældet sin første fjerdragt); juv. = juvenil (ungfugl i sin første fjerdragt); ringm. = ringmærket.

Efter artsnavnet er i parentes angivet: (1) antal fund og individer (adskilt ved en skråstreg) før 1950; (2) antal fund og individer 1950-2004; (3) antal fund og individer i 2005-2006. Antal fund kan afvige fra antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider samme dag regnes som fem fund. Der regnes også med flere fund, når et individ vender tilbage til samme lokalitet over flere år.

Sagsbehandlingen foretages fortsat af DOFs sjældenhedsudvalg efter aftale med Føroya Náttúrugripasavn (Naturhistorisk Museum i Tórshavn) og Føroya Fuglafrøðifelag (FFFF). Undertegnede står for kontakten til SU. Indberetning af en sjældenhed består af oplysninger om omstændighederne for fundet, grundig beskrivelse af fuglen(e), samt eventuel anden dokumentation, f.eks. i form af foto eller båndoptagelse. Listen, som anfører de arter, der skal forelægges SU, kan fx findes på www.dof.dk under Sjældenhedsudvalget eller på www.netfugl.dk, se forsiden under ”artikler”.

Sidst i rapporten er anført sager, der ikke er godkendt. Indsendelse af rapporter til SU og alle henvendelser og forespørgsler kan ske til Jens-Kjeld Jensen eller Søren Sørensen på nedennævnte adresser og bedst pr. e-mail.

Der skal rettes en tak til Marita Gulkleit og Silas K. K. Olofson, som har gennemlæst og kommenteret rapporten. Først og fremmest skal der dog være en stor tak til observatører og indsendere, der har skabt det nødvendige grundlag for rapporten.

Kategori A: Spontane forekomster

Category A: Species recorded in an apparently wild state

Sortstrubet Lom *Gavia arctica* Össvartur lómur (1/1, 2/2, 1/1)

2005: 5.2, Kollafjørður, Streymoy, *Rodmund á Kelduni (video).

Det fjerde fund og det første fra vinteren. Den har en lille ynglebestand i Nordskotland, men er blot yderst fåtallig på Shetland og er aldrig truffet på Island.

Silkehejre *Egretta garzetta* Silkihegri (0, 6/6, 3/3)

2005: 25.10-7.11, omkring Leynavatn og Mjáuvøtn, Streymoy, *Andrias Jacobsen, Petur

Mortensen og Arnbjørn Petersen (foto). – 28.10 og 12.11 Bøur og Vatnsóyrar, Vágar, Rodmund á Kelduni og Tollak Petersen (foto).

2006: 5.-15.10, Havnardalur, Streymoy, *Hans Joensen, Peter Mortensen, Jens-Kjeld Jensen, Jesper Segergren m.fl. (foto).

Fundene i 2005 er regnet som to forskellige men kan godt have drejet sig om samme fugl. De 9 fund er nogenlunde ligeligt fordelt med 4 i april/maj og de øvrige i det sene efterår.

Sædgås *Anser fabalis* Ekrugás (0, 1/1, 0/0)

Med karakterer svarende til Skovsædgås *ssp. fabalis*:

1998: 15.11, Tvøroyri, Suðuroy, *Thomas W. Johansen (foto).

Med nogen forsinkelse er dette førstegangsfund endelig blevet forelagt SU. Den er gæst fra det nordeuropæiske fastland, og der er mange fund på både Shetland og Island. Den aktuelle fugl var alene, men øget opmærksomhed på gåseflokkene specielt om efteråret vil givetvis give flere fund.

Knortegås *Branta bernicla* Helsigás

Med karakterer svarende til Mørkbuget Knortegås *ssp. bernicla* (2/2, 0/0, 1/4)

2006: 11.- 21.10, Miðvágur, Vágar, 4 ad., *Lars Larsson, Rodmund á Kelduni (foto).

Denne race fra Sibirien er hermed fundet for første gang i nyere tid. Ligesom i tilfældet med

Sædgås ovenfor er der en lang række fund både på Shetland og Island.

Gravand *Tadorna tadorna* Kápureyð ont (5/6, 9/11, 6/7)

2005: 10.-18.3, Tórshavn, Streymoy, *Kári Davidsen, Hans Eli Sivertsen (foto). - 14.-21.5, Hvalvík, Streymoy, ad. ♀, *Bergur Mikladal, Hans Eli Sivertsen (foto). - 26.5, Sandsvatn, Sandoy, ad. ♀, *Hanna Joensen (foto). - 21.- 22.8, Kollafjørður, Streymoy, ad., *Eiríkur Højgaard, Petur Mortensen (foto).

2006: 2.-18.6, Gróthusvatn, Sandoy, ad. ♂, *Hanna Joensen (foto). - 24.7, Skálabotnur, Eysturoy, 2 ad., heraf 1 ♀, *Lars Larsson (foto).

En art der optræder med øget hyppighed på Færøerne og nu også er ynglefugl både på Shetland og Island. Fra og med 2007 skal den ikke mere forelægges SU til godkendelse.

Knarand *Anas strepera* Sutlont (0, 8/14, 10/21)

2005: 16.5, Tórshavn, Streymoy, 2 ad. ♂ og 2 ad. ♀, *Eiríkur Dalsgaard, Hans Eli Sivertsen (foto). - 21.5, Nordskáli, Eysturoy, ad. ♂, *Hans Eli Sivertsen (foto). - 4.7, Nordskáli, Eysturoy, 4 (heraf 2-3 ad. ♂♂), *Rodmund á Kelduni (foto). - 4.7, Miðvágur, Vágar, ad. ♀, *Rodmund á Kelduni (foto). - 22.10, Sørvágur, Vágar, ♀ og 1K ♂, *Rodmund á Kelduni, Janus Hansen (foto). - 30.11, Kollafjørður, Streymoy, 1K ♀, *Rodmund á Kelduni (foto).

2006: 22.4, Miðvágur, Vágar, ad. ♂, *Rodmund á Kelduni (foto). - 29.-30.4, Nordskála, Eysturoy, ad. ♂ og ad. ♀, *Rodmund á Kelduni (foto). - 7.-12.5, Miðvágur, Vágar, ad. ♂ og ad. ♀, *Rodmund á Kelduni (foto). - 5. -10.6, Sørvágur, Vágar, 2 ♂, *Rodmund á Kelduni (foto).

De to seneste år har fordoblet antallet af fund, og som det ses ovenfor, er det ikke mindst en enkelt observatør, der skal have æren. Det må formodes, at et fortsat øget kendskab til arten vil fastholde fremgangen, som dog også skyldes, at arten er gået frem andre steder i udbredelsesområdet, bl.a. i Storbritannien. Mange af fundene på Færøerne har typisk været af par i april/maj, og det tyder på træk på vej til ynglepladser på Island. Det er noget nyt, at der nu også optræder ungfugle om efteråret.

Arten skal fra og med 2007 ikke længere forelægges SU.

Sortbrun And *Anas rubripes* Dimmmorreyð ont (0, 1/1, 2/2)

2006: 16. og 22.1, Syðradalur, Streymoy, ad. sandsynligvis ♂, *Rodmund á Kelduni, Janus Hansen (video). – 10.4, Klaksvík, Borðoy, ad. ♂, *Silas K. K. Olofson (foto). – 27. og 29.4, Kollafjørður, Streymoy, ad. ♂, *Rodmund á Kelduni, Janus Hansen (foto). – 19.-24.11, Viðarlundin, Tórshavn, Streymoy, ad. ♂, *Rodmund á Kelduni (foto).

Sortbrun And, 10.4.2006 Klaksvík. Foto. Silas K.K. Olofson

Efter det første fund i Viðarlundin i januar/februar 2003 er denne amerikanske art så dukket op igen i 2006, og detaljer i fjerdragten gør det sandsynligt, at det stadig er det samme individ i det mindste i Tórshavn. De andre fund på Syðstreymoy formodes også at dreje sig om samme fugl og opregnes derfor kun til ét fund. Derimod må fuglen i Klaksvík være en ny adult han. Begge fugle er tilsyneladende stationære på Færøerne i perioden omend omstrefjende i ukendt omfang. På Island er der godkendt 26 individer til og med 2003, mens der på Shetland er to fund (Pétursson & Kolbeinsson / homepage for Birding Iceland, Pennington et al. 2004).

Atlingand *Anas querquedula* Teymont (-/-, 3/3, 2/3)

2005: 15. -20.5, ad. ♂, Stórvatn, Sandoy, *Julianna og Hanna Joensen (foto).

2006: 5.5, ad. ♂ og ♀, Sørvágur, *Rodmund á Kelduni (foto).

Alle de seneste fem forekomster har været i maj måned.

Hvidøjet And *Aythya nyroca* Hvítoygd ont (0, 0, 1/1)

2005: 11.-13.5, ♀, Sandágerði, Tórshavn, Streymoy, *Hans Eli Sivertsen, Janus Hansen (foto).

Hvidøjet And ved Sandágerð, Tórshavn. Foto: Hans Eli Sivertsen

En overraskende ny art for Færøerne, der må være gæst fra Mellem- eller Sydeuropa. Nærmest Færøerne har der blot været et enkelt fund fra Orkney. Muligheden for at fuglen stammer fra fangenskab er altid til diskussion specielt i tilfældet med andefugle, men der var intet i dens adfærd, der indikerede det, idet den var meget sky.

Strømand *Histrionicus histrionicus* Brimont (0, 15/20, 2/6)

2003 og 2004: ad. ♂ og 2 ♀ ♀, Kirkjubøur, Streymoy, Petur Mortensen m.fl. (foto).

2005: 14.6, ad. ♀, Sandágerði, Tórshavn, Streymoy, *Hans Eli Sivertsen (foto). – 9.6, ad. ♂, og 19.6, ad. ♂ og ♀, Kirkjubøur, Streymoy, Petur Mortensen (foto). – 25.9, 2 ad. ♀♀, Kirkjubøur, Streymoy, Petur Mortensen (foto). – 3.10, ad. ♂, Kirkjubøur, Streymoy, Petur Mortensen (foto).

2006: 8.4, ad. ♂ og 2 ♀♀, Kirkjubøur, Streymoy, Petur Mortensen (foto). – 19.5 og 18.10, ad. ♂, og 18/12, ad. ♀, Kirkjubøur, Streymoy, Petur Mortensen (foto).

Der har manglet dokumentation for hannen og de to hunner for 2003-04, men den er nu til stede, og de tre fugle har altså også alle været der i 2006. Den samme han ved Kirkjubøur har været der siden 1990 og hunnerne siden 1998, dog har der også været længere perioder med færre eller ingen fugle. Forekomsten ved Tórshavn i juni 2005 må dreje sig om én af disse fuglene. Sammentællingen af fund/individer omfatter stadig de samme genopdukkende individer, og arten er altså reelt meget sjældnere, end tallene kunne antyde.

Fløjlsand *Melanitta fusca* Spegilsont (3/4, 7/11, 4/7)

2005: 9.1-20.2, Miðvágur, Vágar, 1 ad. ♂, og fra 16.9 og ind i 2006 1 ad. ♂ og fra 29.11 og ind i 2006 desuden 1 1K+ ♀, *Rodmund á Kelduni, Silas Olofson (video og foto). – 19.11, Syðrugøta, Eysturoy, ad. ♀, *Karl A. Thomsen (foto).

2006: 1.1-29.4, Miðvágur, Vágar, samme ad. ♂ og 2K+ ♀ fra 2005, og 5.6-14.12 kun ad. ♂, *Rodmund á Kelduni (foto). – 23.5, Sandavágur, Vágar, ad. ♂ og imm. ♀, *Rodmund á Kelduni (foto).

Siden 2001 har bugten ved Miðvágur været fast tilholdssted for én eller flere Fløjlsænder i en stor del af året. Andre steder på Færøerne er den stadig sjælden, men det er alligevel besluttet, at fund fra og med 2007 ikke skal forelægges SU. Både fortsat ved Miðvágur og andre steder må dens forekomst følges med interesse.

Rørhøg *Circus aeruginosus* Blotaheykur (3/3, 2/2, 1/1)

2006: 9.9-6.10, Millum Fjarða, Eysturoy, 1K, *Meinhard Hansen, Karl A. Thomsen, Hans Jørgen Nysted (foto).

Dette er det sjette fund, men kun de to seneste har været observationer fra felten dokumenteret med foto.

Duehøg *Accipiter gentilis* Høsnaheykur (0, 0/0, 1/1)

2005: 14.1, Klaksvík, Bordoy, 2K ♀ fanget i hønsegård senere død, *Jógvan Johannessen (foto).

Tilskadekommen duehøg i pleje, Klaksvík. Foto: Silas K.K. Olofson

En ny art for Færøerne. Den blev fanget i en hønsegård, taget på fersk gerning af den lokale kommunemand. Fuglen var kommet til skade og døde senere i fangenskab. Det må formodes, at den stammer fra Skandinavien, ligesom i øvrigt de i alt 15 shetlandske fund (Pennington et al. 2004).

Arten er endnu ikke fundet på Island.

Spurvehøg *Accipiter nisus* Spurvaheykur (1/1, 7/7, 3/3)

2006: 8., 9. og 12.10, Tvøroyri, Suðuroy, 1K ♀, *Hans Olsson, *Jesper Segergren m.fl. (foto). – 9.10, Hvalba, Suðuroy, 1K ♀, *Hans Olsson, *Jesper Segergren m.fl. – 12.10, Sumba, Suðuroy, 1K, *Hans Larsson, *Jesper Segergren m.fl.

Tre forskellige ungfugle observeret inden for få dage og sandsynligvis på træk fra Skandinavien. 10 ud af 11 fund er gjort i løbet af de sidste 50 år, og det må formodes, at arten nu er mere almindelig, end antallet af fund viser. Forekomsterne fordeler sig over hele året.

Lærkefalk *Falco subbuteo* Vákasmýril (0, 5/5, 1/1)

2004: ca. 23.6, Tórshavn, Streymoy, skadet senere aflivet, via Elspa Petersen (skind).

2005: 20.10, Miðvágur, Vágar, ad., *Rodmund á Kelduni.

De fleste er fundet om sommeren, og fuglen fra oktober er langt den seneste. Observatøren så muligvis fuglen i samme område allerede 26.9.

Strandhjejle *Pluvialis squatarola* Fjörulógv (2/-, 0/0, 1/1)

2006: 7. og 12.10, Sumba, Suðuroy, *Hans Larsson, *Jesper Segergren m.fl. (foto).

Dette nye færøske og længe ventede fund ligger som de to forrige i oktober/november. Det er en gæst fra primært Rusland/Sibirien, der på både Shetland og Island forekommer årligt især i det sene efterår.

Dværgryle *Calidris minuta* Dvörggrælingur (2/2, 2/3, 0/0)

2004: 14.-16.9, Sumba, Suðuroy, 2 juv., *Aksal Poulsen, Willy Mardal (foto).

De fire fund er alle fra august/september, og det svarer fint til den langt hyppigere forekomst på Shetland.

Lille Kobbersneppe *Limosa lapponica* Lónspógvi (8/8, 7/9, 1/1)

2006: 15.10, Kirkjubøur, Streymoy, *Hans Larsson m.fl.

Selv om der blot er ét godkendt fund på disse to år, er det besluttet, at arten udgår af SU-listen og derfor ikke mere skal forelægges til godkendelse. Baggrunden er, at forekomsten på både Island og Shetland viser, at arten *må* være meget underregistreret og i endnu højere grad end fx Strandhjejle, Dværgryle og Hvidklire. Der kræves opmærksomhed i forhold til Stor Kobbersneppe, og bestemmelsen er ikke vanskelig, men SU har set flere eksempler på, at Lille Kobbersneppe tilsyneladende kan være vanskelig at dokumentere skriftligt. De fleste fund på Færøerne er i perioden august-oktober, og desuden er den fundet overvintrende en enkelt gang. Til gengæld er der slet ikke fund fra maj-juli. Alle observationer bør selvfølgelig fortsat indrapporteres.

Hvidklire *Tringa nebularia* Hvítstelkur (0, 3/3, 1/1)

2005: 10.5, Sørvágur, Vágar, *Rodmund á Kelduni (foto).

Tre ud af de fire godkendte fund er fra maj, mens det fjerde er fra august. Både på Shetland og Island er efterårsforekomst mere dominerende.

Thorshane *Phalaropus fulicarius* Sundgrælingur (11/13, 2/2, 2/2)

2004: 8.9, Sumba, Suðuroy, juv. ringm., *Willy Mardal (foto).

2005: 10.10, Nólsoy havn, Nólsoy, *Kasper Thorup, *Jens-Kjeld Jensen.

2006: 21.5, Strond, Borðoy, ad. ♂, *Lars Larsson (foto).

Hermed tre nye fund, som alle ligger inden for artens trækperioder. Den blev genoptaget på SU-listen i 2002 efter en lang årrække uden kendte forekomster.

Dværgmåge *Larus minutus* Dvørgmási (8/8, 3/3, 2/2)

2006: 22.-31.8, Miðvágur, Vágar, 2K, *Rodmund á Kelduni (foto). – 14.-16.12, Sandavágur, Vágar, 1K, *Rodmund á Kelduni (foto).

Efter 50 år uden kendt forekomst var der 3 forårsfund af adulte fugle i 2003-2004 og her altså efterår- og vinterfund af yngre fugle i 2006.

Sabinemåge *Larus sabini* Ternumási (3/3, 3/3, 1/1)

2006: 6. og 7.7, Syðrugøta, Eysturoy, ad., *Lars Larsson, Karl A. Thomsen (foto).

De foregående tre forekomster i nyere tid har alle været observationer fra skib, men her altså en adult fugl rastende på strand.

Ringnæbbet Måge *Larus delawarensis* Sæðingur (0, 2/2, 5/5)

2005: 26.2-13.5, Sandágerði, Tórshavn, Streymoy, 2K, *Hans Eli Sivertsen (foto). – 15.4-31.12 og ind i 2006, Miðvágur og Vatnsóyror, Vágar, 2K, *Rodmund á Kelduni, Janus Hansen, m.fl. (foto). – 3.5, Miðvágur, Vágar, 2K, *Rodmund á Kelduni (foto).

2006: - 2.1-24.11, Miðvágur og Vatnsøyrrar, Vágar, 3K samme fra 2005, *Rodmund á Kelduni, Silas Olofson m.fl. (foto). - 18.2-4.3, Sandágerði, Tórshavn, Streymoy, 2K, *Hans Eli Sivertsen (foto). – 30.4, Kirkjubøur, Streymoy, 2K, *Rodmund á Kelduni, *Janus Hansen (foto).

Ringnæbbet Måge ved Vatnsøyrrar. Foto: Silas K.K. Olofson

En fugl har været på Vágar, ved Miðvágur eller Vatnsøyrrar, fra i det mindste juni 2005 til november 2006. Den er derfor i sammenregningen regnet som ét fund. En fugl, der blev set ved Miðvágur allerede fra 15.4 2005, kan muligvis være et andet individ, men er dog her regnet som samme fugl. Omkring denne (eller en af disse fugle) har der også verseret diskussion, hvorvidt der var tale om en hybrid mellem Ringnæbbet Måge og Stormmåge, primært pga. meget (eller helt) mørk iris; SU finder ikke, at denne mulighed er tilstrækkeligt dokumenteret. – De to første fund var 29.1 1981 og 4.7 1991, så der er tale om en ganske dramatisk ændring i denne periode, som i hvert fald til dels må skyldes en øget opmærksomhed i forlængelse af fundet 26.2 2005. Bemærkelsesværdigt er det også, at samtlige fugle er fundet som 2K, altså i første vinter- eller første sommerdragt, som ovenikøbet må være de vanskeligste dragter at få øje på; dog var en af fuglene altså stationær på Vágar til langt hen i 3. kalenderår til 2. vinterdragt. De færøske fund af ungfugle fra januar til maj må naturligt nok dreje sig om nyligt ankomne fugle, enten direkte fra Nordamerika eller nordtrækkende efter tidligere ankomst

til fx Acorerne. Andre steder i Vesteuropa, hvor denne amerikaner har optrådt i stigende grad i løbet af de sidste 30 år, især i den sydligere del af Storbritannien, er alderfordelingen meget bredere, bl.a. som udtryk for at mange fugle forbliver på denne side af Atlanten. Det forhold, at det overvejende er de unge fugle, der ankommer til Vesteuropa har tidligere været diskuteret ud fra funddata, og det færøske materiale støtter det altså til fulde. (Hoogendorn og Steinhaus 1990, K.M.Olsen 2003). Hverken på Shetland eller Island var der en speciel stigning i forekomsten i 2005 og 2006.

Hvidvinget Måge *Larus glaucoides* Lítil valmási

Med karakterer svarende til Kumliens Måge *ssp. kumlieni* Kumliensmási (1/1, 1/-, 1/1)

2006: 2.-5.3, Sandágerði, Tórshavn, Streymoy, 3K, *Hans Eli Sivertsen (foto).

Hvidvinget måge ved Sandágerð. Foto: Hans Eli Sivertsen

De to ældre fund fra Færøerne er begge historiske, dels december 1905 som er det ældst kendte fra Europa, og dels februar 1983 som var et individ der repræsenterede den første og hidtil største invasion af overvejende adulte fugle (Fjeldså og Jensen 1985, Boertmann, Sørensen og Pihl 1986).

Det aktuelle fund af denne underart fra det canadiske Baffin Island er det første godkendte fra Færøerne i ungfugledragt, her 2. vinterdragt. Kumliens Måge kan give væsentlige

bestemmelsesproblemer i forhold til Hvidvinget Måge af den grønlandske underart *glaucoides* på den

ene side og Thayers Måge *Larus thayeri* på den anden side, og mange anser den i dag for at være en hybridbestand mellem disse. Kumliens Måge udviser en meget stor variationsbredde, og der er en del fugle, der faktisk ikke kan bestemmes med sikkerhed (K.M.Olsen 2003).

Huldue *Columba oenas* Holudúgva (0, 3/3, 0/0)

1998: 14.11, Nólsoy, *Thomas W. Johansen.

Det tredje fund som nu allerede er nogle år gammelt. De to første er fra 27.5 1976 og 19.5 1984.

Østlig Turteldue *Streptopelia orientalis* Eystanturtildúgva (0, 0, 1/1)

Med karakterer svarende til *ssp. meena*

2006: 26.2-19.4, Vidarlundin, Tórshavn, Streymoy, 2K, *Poul Magnussen, Petur Mortensen, Jana Mikkelsen, Silas Olofson, Jens-Kjeld Jensen m.fl. (foto).

Østlig Turteldue i plantagen i Tórshavn. Foto: Silas K.K. Olofson

En ny art for Færøerne som blev bemærket i Tórshavns plantage allerede fra slutningen af december. Den er en meget sjælden gæst til Nordvesteuropa, og fra det nordatlantiske område er den kun kendt med et enkelt fund på Fair Isle 31.10 og 1.11 1976. Den kommer fra det østlige og centrale Sibirien,

og den her aktuelle underart *meena* hører til i den vestlige del af artens udbredelse. Flere af fundene i Vesteuropa har netop drejet sig om fugle på langtids vinterophold i have/parkterræn.

Sneugle *Nyctea scandiaca* Snjóugla (15/15, 3/3, 0/0)

2004: 9.11, Trongisvágur, Suðuroy, ad. ♂, *Jens Petur Brattalið, *Bjarni Nygaard (foto).

For blot tredje gang i nyere tid.

Hærfugl *Upupa epops* Hærfuglur (3/3, 7/7, 3/3)

2005: 13.-19.5, Sandur, Sandoy, *Ronnie Lisberg, Marie Louise Lisberg (foto).

2006: 21.-22.8, Húsavík, Sandoy, *Vilmund Sørensen, *Ásleyg Jóhannesen (foto). -22.-25.9,

Hvannasund, Vidoy, *Per Justesen, Hans Jørgen Nysted (foto).

Hermed er syv af 13 fund fra efteråret, heraf fem ud af de seneste seks. Det samme mønster forekommer på Shetland, hvor arten i stigende grad optræder om efteråret (Pennington et al. 2004).

Vendehals *Jynx torquilla* Snúðurkriki (11/11, 9/9, 1/1)

2006: 23.8, Nólsoy bygd, Nólsoy, ringm., *Jens-Kjeld Jensen (foto).

Endnu et efterårsfund som langt hovedparten af de øvrige, men det hidtil tidligste - de fleste andre har været i september.

Taigapiber *Anthus hodgsoni* Indiatítlingur (0, 1/1, 2/2)

2006: 12.10, Sandvík, Suðuroy, 1 og 13.10 2, *Hans Larsson, *Hampus Lejon m.fl. (foto).

I sammentællingen er det opregnet som 2 fund af i alt 2 fugle og dermed som det andet og tredje fund for Færøerne af denne gæst fra det nordlige Sibirien. Det første fund var 4.10 1984. På Shetland er langt de fleste af 113 fugle også fundet i oktober, mens den endnu ikke er truffet på Island (Pennington et al. 2004).

Tajgapiber i Sandvík. Foto: Hans Larsson

Bjergvipstjert *Motacilla cinerea* Áarerla (1/1, 4/4, 2/2)

2006: 14.10, Tvøroyri, Suðuroy, *Hans Larsson m.fl. - 25.10-6.11, Sørvágur, Vágar, *Rodmund á Kelduni (foto).

Alle fund bortset fra ét er gjort efter 1990 med fordeling over alle fire årstider. De to nyeste her svarer bedre til forekomsten på Island, hvor den er en udpræget efterårsgæst (Pétursson & Kolbeinsson / homepage for Birding Iceland).

Hvid Vipstjert *Motacilla alba* Erla kongsdóttir

Med karakterer svarende til Sorttrygget Vipstjert ssp. *yarrellii* (2/2, 4/4, 4/4)

2006: 3.6-15.7, Gjógv, Eysturoy, ad. ♀ og juv., *Lars Larsson, Rodmund á Kelduni, Hans Eli Sivertsen (foto). - 12.8, Nordskáli, Eysturoy, ad. ♀ og juvs., *Lars Larsson (foto). - 21.8, Sandur, Sandoy, ad. ♂, Hans Lind (foto). - 27.8, Sandur, Sandoy, ad. ♀, *Lars Larsson (foto).

Det første ynglefund på Færøerne af denne britiske underart af Hvid vipstjert var ved Sandur i 2004 (Sørensen og Jensen 2006), og allerede i 2006 var der så en hel række sommerfund, svarende til sandsynligvis tre ynglepar med unger, hvor Sortrygget Vipstjert i det mindste var indblandet – der mangler altså stadig sikkert bevis for både Sortrygget han og hun med gennemført yngel. Blandede par, og rene selvfølgelig, kendes bl.a. på Shetland, hvor Sortrygget Vipstjert er den dominerende form, og hvor arten er gået frem til omkring 30 par i løbet af de sidste godt 30 år (Pennington et al. 2004). Sortrygget Vipstjert er fra og med 2007 taget af SU-listen, men den forventede fortsatte spredning må følges med spænding.

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus* Sevljómarí (1/1, 3/3, 3/3)

2004: 2.9, Sumba, Suðuroy, ringm., *Willy Mardal (foto).

2005: 14.6, Nólsoy bygd, Nólsoy, ringm., *Jens-Kjeld Jensen (foto).

2006: 15.5, Vatnsoyrar, Vágar, *Rodmund á Kelduni (foto). – 12.10, Sandvík, Suðuroy, *Olof Jönsson.

En væsentlig forøgelse med det fjerde til syvende fund . Der er nu fem fra foråret og to fra efteråret, hvilket svarer nogenlunde til den meget hyppigere forekomst på Shetland (Pennington et al. 2004).

Derimod er otte ud af 10 islandske fund fra efteråret (Pétursson & Kolbeinsson / homepage for Birding Iceland).

Nordsanger *Phylloscopus borealis* Norðljómarí (0; 1/1, 2/2)

2006: 22.9, Nólsoy bygd, Nólsoy, ringm., *Jens-Kjeld Jensen (foto). – 7.10, Lopra Suðuroy, *Hans Larsson, *Olof Jönsson m.fl. (foto).

Hermed yderligere 2 fund af denne sjældne trækgæst i Nordeuropa – til den hidtil eneste 13.-15.9 1984. Der er to septemberfund fra Island og i alt over 100 fra Shetland, næsten alle fra efteråret, og arten er ligefrem en østlig specialitet for Nordatlanten (Pétursson & Kolbeinsson / homepage for Birding Iceland, Pennington et al. 2004).

Nordsanger i Lopra. Foto: Hans Larsson

Lille Fluesnapper *Ficedula parva* Smánápur (1/1, 6/6, 1/1)

2006: 14.10, Tvøroyri, Suðuroy, 1K, *Hans Larsson, *Jesper Segergren m.fl. (foto).

Syv ud af de otte fund er fra september/oktober.

Sortkrage *Corvus corone* Hjaltakráka (0, 2/2, 1/1)

2006: 27.7, Sumba, Suðuroy, fundet død, *Aksal Poulsen (foto).

Sandsynligvis denne fugl er set omkring Sumba af observatøren allerede fra oktober 2003, og det blev så endelig dokumenteret ved fundet af den døde fugl. De eneste tidligere fund er ligeledes fra Sumbaområdet, senest ved Akraberg 5.5 1984. Den yngler nærmest i Skotland, hvor den hybridiserer med Gråkrage, og er en fåtallig gæst på Shetland med stigende hyppighed. Modsat tidligere giver de fleste autoriteter i dag artsstatus til Sortkrage (Pennington et al. 2004).

Stillits *Carduelis carduelis* Fagurígða (0, 2/2, 1/1)

2005: 11.-26.10, Mykines bygd, Mykines, *Esbern í Eyðansstovu.

Det tredje fund med det første 27.10 1993 på havet nordvest for Færøerne og det andet 5.-10.5 1998 i

Tvøroyri. På Shetland er den en meget fåtallig gæst i trækperioderne, hhv. omkring maj og oktober, mens det første fund på Island var samtidig, nemlig 17.10 2005. Siden er der meldt om yderligere 4 på Island i det sene efterår 2006 (Pétursson & Kolbeinsson / homepage for Birding Iceland).

Karmindompap *Carpodacus erythrinus* Roðaígða (0, 13/17, 1/2)

2006: 6.-7.10, Sumba, Suðuroy, 2, *Hans Larsson m.fl.

Der er nu fire fund om foråret, i maj/juni, og ti fund, i august-oktober, men det aktuelle er det hidtil seneste.

Kernebider *Coccothraustes coccothraustes* Kjarnbítur (1/1, 9/10, 2/2)

2006: 8.-13.5, Sørvágur, Vágar, ♀, *Lasse Sørensen, Turid Sørensen, Rodmund á Kelduni (foto).

– 14.5, Vestmanna, Streymoy, ♀, *Rodmund á Kelduni (foto).

Alle de ti nye fund, fra 1986 og frem, har ligget inden for perioden ultimo april til primo juni. Både på Shetland og på Island har man set en tilsvarende kraftig stigning i forekomsten i disse år og med langt de fleste om foråret, men dog også nogle især i det sene efterår. Fuglene formodes at stamme fra bestande på kontinentet, men der mangler éntydige forklaringer på stigningen (Pétursson & Kolbeinsson / homepage for Birding Iceland, Pennington et al. 2004).

Kategori C: Fund af arter hvis bestande stammer fra udsatte eller undslupne fugle

Category C: Records relating to established feral breeding populations

Mandarinand *Aix galericulata* Seglont (3/4, 9/14, 2/2)

2005: 21.4-12.5, Vidarlundin, Tórshavn, Streymoy, ad. ♂, *Kristian Meitil, Hans Eli Sivertsen m.fl. (foto).

2006: 18.6-27.7, Vidarlundin, Tórshavn, Streymoy, ad. ♂, Rodmund á Kelduni m.fl. (foto).

Frem til det seneste fund, hvor en han har oversomret i Tórshavn, har alle færøske fund drejet sig om hanner i april/maj. Fra og med 2007 skal den ikke mere forelægges SU til godkendelse.

Kategori D: Mulige undslupne fangenskabsfugle

Category D: Possible escapes

Snegås *Anser caerulescens* Snjógås (1/1, 6/10, 3/3)

2005: 29.9-13.12, Sandsvatn, Sandoy, ad. hvid fase, *Hanna Joensen (foto).

2006: 30.4, Nykstjørn, Sandoy, ad. ♀ hvid fase, *Janus Hansen, * Rodmund á Kelduni (foto). –

28.10-29.11, Sandur, Sandoy, ad. hvid fase, *Hanna Joensen, Jens-Kjeld Jensen, Bergur Olsen (foto).

Fuglen 30/4 var par med en formodet ♂ hybrid Grågås x Snegås. - Det er også et nyt fænomen, at arten optræder stationært med forsøg på overvintring sammen med Grågæs, og det er med stor sandsynlighed samme individ begge år.

Forkastede sager

Records not accepted

Sorthalset Lappedykker *Podiceps nigricollis* 2005: 7.3, Sørvágsvatn.

Spurvehøg *Accipiter nisus* 1998: 15.11, Tvøroyri

Lille Kobbersnepe *Limosa lapponica* 2006: 13.8, Nordskáli.

hybrid Stormmåge x Ringnæbbet Måge *Larus canus x delawarensis* 2006: maj/juli, Vágar

Kumliens Måge *Larus glaucooides kumlieni* 2005: 19.2, Nólsoy.

Rosenterne *Sterna dougallii* 2005: 8.6, Sørvágur.

Gul Sanger *Dendroica petechia* 2006: 19.6, Tórshavn.

Summary

Rare birds in the Faeroe Islands in 2005 and 2006

In 2005 and 2006 the Danish Rarities Committee (Sjældenhedsudvalget/SU) accepted 95 records from the Faeroe Islands. Four species were new to the Faeroese list: Bean Goose *Anser fabalis*, Ferruginous Duck *Aythya nyroca*, Northern Goshawk *Accipiter gentilis* and Oriental Turtle Dove

Streptopelia orientalis. Second as well as third records were Black Duck *Anas rubripes*, Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni* and Arctic Warbler *Phylloscopus borealis*.

The details given are 1) year and date, 2) locality and island, 3) number of birds if more than one, 4) sex, 5) other details, e.g. død = dead, ringm. = ringed, 6) observer(s) with finders marked by asterisks. Documentation by photo (foto), video, audiotape (bånd) or specimen (skind, død) is indicated. According to AERC standard the numbers in brackets following the species name refer to the total number of records and individuals (separated by a slash) before 1950, from 1950 to 2004, and from 2005/2006, respectively.

Referencer

Fjeldså J. og J.-K. Jensen 1985: "Invasion" af Hvidvingede og Kumliens Måger på Nolsø på Færøerne. Dansk Orn. Fore. Tidsskr. 79: 103-106.

Hoogendoorn, W. og G. H. Steinhaus 1990: Nearctic gulls in the Western Palearctic, Dutch Birding 12: 109-164.

Olsen, K. M. 2003: Gulls of Europe, Asia and North America, Christopher Helm, London.

Pennington M., Osborn K., Harvey P., Riddington R., Okill D., Ellis P. og Heubeck M. 2004: The Birds of Shetland, Christopher Helm, London.

Sørensen, S. & J.-K. Jensen 2006: Sjældne fugle på Færøerne i 2003-2004. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 100: 29-34.

Søren Sørensen, Bratskovvej 1 B, DK-2720 Vanløse, Danmark

email: marie.soren@mail.tele.dk

Jens-Kjeld Jensen, FO-270 Nólsoy, Færøerne